

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔ**

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱՀԱՐԹԵՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. Օրենքի խնդիրները

Սույն օրենքը սահմանում է ֆինանսական համահարթեցման հասկացությունը, սկզբունքները, համայնքների բյուջեներին ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաների (այսուհետ՝ դոտացիաներ) հաշվարկման և հատկացման կարգերը:

Հոդված 2. Օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները

Սույն օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացություններն են.

1. Ֆինանսական համահարթեցում՝ համայնքների ներդաշնակ զարգացմանը նպաստելու, ինչպես նաև բոլոր համայնքներում նվազագույն մակարդակի ծախսեր կատարելու հնարավորություն ստեղծելու համար՝ տեղական ինքնակառավարման մարմիններին օրենքով վերապահված սեփական լիազորությունների իրականացման համար համայնքների ֆինանսական հնարավորությունների միջև առկա տարբերությունների նվազեցումն է:
2. Համայնքի բյուջետային ապահովվածության գործակից՝ համայնքի եկամտային ունակության և ծախսային կարիքի կարգավորիչ գործակիցների հարաբերությունն է:
3. Համայնքի եկամտային ունակության գործակից՝ համայնքի բնակչության մեկ շնչին ընկնող եկամտային ունակության հարաբերությունն է ՀՀ համանման ցուցանիշին:
4. Համայնքի եկամտային ունակություն՝ համայնքի բյուջեին օրենքով ամրագրված և սույն օրենքի շրջանակներում նախատեսված հողի հարկի, գույքահարկի, մասհանվող հարկերի, պետական տուրքերի և “ա” մասով հատկացվող դոտացիաների հանրագումարն է:
5. Համայնքի ծախսային կարիքի կարգավորիչ գործակից՝ տվյալ համայնքի պարտադիր լիազորությունների իրականացման ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող՝ սույն օրենքով սահմանված ծախսային գործոնների արժեքների հանրագումարն է:
6. Ծախսային գործոններ՝ համայնքներին օրենքով վերապահված պարտադիր լիազորությունների իրականացման վրա ազդեցություն ունեցող և տվյալ համայնքի առանձնահատկությունները բնութագրող գործոններ են: Սույն օրենքում ընդգրկված են հետևյալ ծախսային գործոնները՝
 - 1) մասշտաբի գործոն.
 - 2) տրանսպորտային մատչելիության գործոն.
 - 3) համայնքի բարձրադիրության գործոն.

4) համայնքի կազմում ընդգրկված բնակավայրերի քանակի գործոն:

5) բնակչության տարիքային կառուցվածքի գործոն:

7. Համահարթեցման սահմանային մակարդակ՝ այս ցուցանիշի արժեքով է պայմանավորված, սույն օրենքի 5-րդ հոդվածով նախատեսված դոտացիաների “բ” մասի՝ ըստ համայնքների հատկացման չափը, ինչպես նաև նույն մասով համայնքների դոտացիա ստանալու կամ չստանալու հնարավորությունը:
8. Սույն օրենքի իմաստով դոտացիաների գումարները հաշվարկելու համար պետական լիազորած մարմինն է (այսուհետ՝ պետական լիազորած մարմին) տարածքային կառավարման և զարգացման բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազորած պետական կառավարման մարմինը:
9. Սույն օրենքի իմաստով հաշվարկվող տարին այն տարին է, որի համար հաշվարկվում են դոտացիաները:

Հոդված 3. Ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքները

Ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքներն են՝

1. Համայնքների ֆինանսական հնարավորությունների միջև առկա անհամաչափության մեղմացումը:
2. Պետական բյուջեից համայնքներին տրամադրվող դոտացիաների անհատույց և ոչ նպատակային լինելը:
3. Համայնքների լիազորությունների իրականացման և ֆինանսական միջոցների օգտագործման ազատության և ինքնուրույնության պահպանումը:
4. Պետական բյուջեից տրամադրվող դոտացիաների ընդհանուր գումարի նվազագույն չափի՝ օրենքով սահմանումը:
5. Ըստ առանձին համայնքների՝ սույն օրենքով սահմանված կարգով պետական բյուջեից համայնքներին տրամադրող դոտացիաների գումարների՝ «Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի մասին» ՀՀ օրենքով հաստատումը:

Հոդված 4. Դոտացիաների ձևավորման աղբյուրը և դոտացիա ստացող համայնքները

1. Դոտացիաների ֆինանսական միջոցները ձևավորվում են պետական բյուջեի միջոցներից և հանդիսանում են համայնքների բյուջեներին հատկացվող ոչ նպատակային պետական ընթացիկ տրանսֆերտներ:
2. Դոտացիաներ ստացող համայնքների համար պահպանվում են սեփական պատասխանատվությամբ գործելու իրավունքը և այդ ֆինանսական միջոցների օգտագործման ազատությունը:
3. Սույն օրենքով սահմանված ֆինանսական միջոցների բաշխման կարգի հիման վրա դոտացիաներ չեն կարող ստանալ այն համայնքները, որոնք չեն բավարարում սույն օրենքի 6-րդ և (կամ) 7-րդ հոդվածներով նախատեսված պահանջները:

Հոդված 5. Դոտացիաների կառուցվածքը

Դոտացիաները բաղկացած են երկու մասից՝ “ա” և “բ”։ Այդ մասերից յուրաքանչյուրը հաշվարկվում է ըստ առանձին համայնքների։

“ա” մասով դոտացիաները հաշվարկվում են ըստ համայնքների բնակչության թվաքանակի - Γ^a ,

“բ” մասով դոտացիաները հաշվարկվում են ըստ համայնքների բյուջետային ապահովվածության գործակցի - Γ^b ։

Հոդված 6. Դոտացիաների “ա” մասի հաշվարկման կարգը

1. “ա” մասով դոտացիաներ հատկացվում են այն համայնքներին, որոնց բնակչության թվաքանակը չի գերազանցում 3500-ը։
2. “ա” մասով յուրաքանչյուր համայնքին դոտացիաները հատկացվում են հավասարաչափ գումարով, որի չափը սահմանվում է տվյալ տարվա Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքով։
3. Համայնքի բնակչության թվաքանակը տվյալ համայնքի տարածքում հաշվառված բնակչության թիվն է՝ հաշվարկվող տարվան նախորդող տարվա տարեսկզբի (հունվարի 1-ի) դրությամբ։
4. “ա” մասով հատկացվող դոտացիաների ընդհանուր գումարը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

$$\Gamma^a = \text{ՀԹ}^a \times \text{Ա}^a, \text{ որտեղ՝}$$

Γ^a - “ա” մասով հատկացվող դոտացիաների ընդհանուր գումարն է,

ՀԹ^a - “ա” մասով դոտացիա ստացող համայնքների ընդհանուր թիվն է,

Ա^a - “ա” մասով մեկ համայնքին հատկացվող դոտացիայի գումարի չափն է։

5. Համայնքի դոտացիա ստանալը “ա” մասով, չի բացառում նույն համայնքի դոտացիա ստանալը նաև “բ” մասով։ “ա” մասով հատկացվող դոտացիաների միջոցները ներառվում են այդ միջոցները ստացող համայնքների եկամտային ունակության գործակցի հաշվարկի մեջ՝ որպես լրացուցիչ եկամուտ։

Հոդված 7. Դոտացիաների “բ” մասի հաշվարկման կարգը

1. “բ” մասով դոտացիաներ ստանում են բոլոր այն համայնքները, որոնց բյուջետային ապահովվածության գործակիցը փոքր է սույն օրենքով սահմանված՝ համահարթեցման սահմանային մակարդակի արժեքից։
2. “բ” մասով հատկացվող դոտացիաների ընդհանուր գումարը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$\Gamma^b = \Gamma - \Gamma^a, \text{ որտեղ՝}$$

Γ^b - “բ” մասով հատկացվող դոտացիաների ընդհանուր գումարն է,

Γ - դոտացիաների ընդհանուր գումարն է,

Γ^a - “ա” մասով հատկացվող դոտացիաների ընդհանուր գումարն է։

3. Սույն օրենքով սահմանվում է համահարթեցման սահմանային մակարդակի այնպիսի արժեք, որի դեպքում՝ ”բ” մասով հատկացվող դոտացիայի ֆինանսական միջոցները կարող են լրացնել դոտացիա ստացող համայնքների բյուջետային ապահովվածության և համահարթեցման սահմանային մակարդակի միջև եղած տարբերության 75 տոկոսը:
4. Համայնքին ”բ” մասով հատկացվող դոտացիան հավասար է տվյալ համայնքի բյուջետային ապահովվածության և համահարթեցման սահմանային մակարդակի միջև եղած տարբերության 75 տոկոսին:
5. Համայնքի բյուջետային ապահովվածության և համահարթեցման սահմանային մակարդակի միջև եղած տարբերության գումարը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$ԳՈՒՄ_i^{<ՍՄ} = (ՀՍՄ - ԲԱԳ_i) \times Բ_i \times ԾԿԳ_i \times ԵՈՒ_{միջին}, \text{ որտեղ՝}$$

- ԳՈՒՄ_i^{<ՍՄ}** - i-րդ համայնքի բյուջետային ապահովվածության գործակցի և համահարթեցման սահմանային մակարդակի միջև եղած տարբերությունը լրացնելու համար անհրաժեշտ գումարի չափն է,
ՀՍՄ - համահարթեցման սահմանային մակարդակն է,
ԾԿԳ_i - i-րդ համայնքի ծախսային կարիքի կարգավորիչ գործակիցն է,
Բ_i - i-րդ համայնքի բնակչության թիվն է,
ԵՈՒ_{միջին} - համայնքների միջին եկամտային ունակությունն է,

$$ԵՈՒ_{միջին} = \sum ԵՈՒ_i / Բ_{<<}, \text{ որտեղ՝}$$

- ԵՈՒ_i** - i-րդ համայնքի եկամտային ունակությունն է,
Բ_{<<} - բոլոր համայնքների բնակչության թվի հանրագումարն է (<< բնակչության թիվը):

6. Համայնքներին “բ” մասով հատկացվող դոտացիաները հաշվարկվում են հետևյալ բանաձևով՝

$$\Gamma_i^Բ = 0,75 \times ԳՈՒՄ_i^{<ՍՄ}, \text{ որտեղ՝}$$

Դ_i^Բ - i-րդ համայնքին “բ” մասով հատկացվող դոտացիայի գումարն է:

Հոդված 8. Համայնքի բյուջետային ապահովվածության գործակցի հաշվարկման կարգը

Համայնքի բյուջետային ապահովվածության գործակիցը համայնքի եկամտային ունակության և ծախսային կարիքի կարգավորիչ գործակիցների հարաբերությունն է:

Համայնքի բյուջետային ապահովվածության գործակիցը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$ԲԱԳ_i = ԵՈՒԳ_i / ԾԿԳ_i, \text{ որտեղ՝}$$

- ԲԱԳ_i** - i-րդ համայնքի բյուջետային ապահովվածության գործակիցն է,
ԵՈՒԳ_i - i-րդ համայնքի եկամտային ունակության գործակիցն է,
ԾԿԳ_i - i-րդ համայնքի ծախսային կարիքի կարգավորիչ գործակիցն է:

Հողված 9. Համայնքի եկամտային ունակության գործակցի հաշվարկման կարգը

1. Համայնքի եկամտային ունակության գործակցը՝ տվյալ համայնքի բնակչության մեկ շնչին ընկնող՝ համայնքների բյուջեներին օրենքով ամրագրված տվյալ համայնքի հարկային եկամուտների, պետական տուրքերի և սույն օրենքով նախատեսված “ա” մասով հատկացվող դոտացիաների հանրագումարն է՝ հարաբերած միջին հանրապետական համանման ցուցանիշին:
2. Համայնքի եկամտային ունակությունը տվյալ համայնքի բյուջեին օրենքով ամրագրված և սույն օրենքի շրջանակներում նախատեսված, հետևյալ եկամտատեսակների հանրագումարն է՝
 - 1) Հողի հարկ.
 - 2) Գույքահարկ.

Համայնքի հողի հարկի և գույքահարկի հաշվարկային գումարի ցուցանիշները յուրաքանչյուր համայնքի գծով օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հաշվարկված՝ հաշվարկվող տարվան նախորդող երկրորդ տարում այդ համայնքի բյուջե վճարման ենթակա հողի հարկի և գույքահարկի տարեկան գումարներն են (առանց հողի հարկի և գույքահարկի գծով՝ հաշվարկվող տարվան նախորդող երկրորդ տարվա տարեսկզբի (հունվարի 1-ի) դրությամբ առկա չմարված ապառքների, տույժերի և տուգանքների, ինչպես նաև հաշվարկվող տարվան նախորդող երկրորդ տարվա ընթացքում հաշվարկված տույժերի և տուգանքների գումարների), ավելացված Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով և համայնքների ավագանիների կողմից ընդունված որոշումներով ֆիզիկական անձանց և կազմակերպություններին հողի հարկի և գույքահարկի գծով արտոնությունների տրամադրման հետևանքով՝ այդ հարկերի գծով համայնքների հաշվարկային տարվան նախորդող երկրորդ տարվա բյուջեներում եկամուտների կորուստների գումարները.

3) Մասհանվող հարկեր.

Մասհանվող հարկերի հաշվարկային գումարի ցուցանիշները յուրաքանչյուր համայնքի գծով հաշվարկվող տարվան նախորդող երկրորդ տարում այդ համայնքի բյուջե փաստացի վճարված մասհանվող հարկերի տարեկան գումարներն են (մասհանվող հարկերի տեսակները և մասհանման տոկոսաչափը սահմանվում է տվյալ տարվա պետական բյուջեի մասին օրենքով).

4) Պետական տուրքեր.

Պետական տուրքերի հաշվարկային գումարի ցուցանիշները յուրաքանչյուր համայնքի գծով հաշվարկվող տարվան նախորդող երկրորդ տարում այդ համայնքի բյուջե փաստացի վճարված պետական տուրքերի տարեկան գումարներն են:

5) “ա” մասով հատկացվող դոտացիա.

“ա” մասով հատկացող դոտացիայի հաշվարկային գումարի ցուցանիշը յուրաքանչյուր համայնքի գծով հաշվարկվող տարում, սույն օրենքով նախատեսված կարգով հաշվարկվող, “ա” մասով հատկացվող դոտացիայի գումարն է:

3. Համայնքի եկամտային ունակությունը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$\text{ԵՈՒ}_i = \text{ՀՀ}_i + \text{ԳՀ}_i + \text{ՄՀ}_i + \text{ՊՏ}_i + \text{Ա}^i, \text{ որտեղ՝}$$

- ՀՀ_i - i-րդ համայնքի հողի հարկի գումարն է,
 ԳՀ_i - i-րդ համայնքի գույքահարկի գումարն է,
 ՄՀ_i - i-րդ համայնքի մասհանվող հարկերն են,
 ՊՏ_i - i-րդ համայնքի պետական տուրքերն են,

Ա՞ - “ա” մասով մեկ համայնքին հատկացվող դոտացիայի գումարի չափն է:

4. Համայնքի եկամտային ունակության գործակիցը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$\text{ԵՈՒԳ}_i = (\text{ԵՈՒ}_i / \text{Բ}_i) / (\text{ԵՈՒ}_{\ll} / \text{Բ}_{\ll}), \text{ որտեղ՝}$$

ԵՈՒԳ_i - i-րդ համայնքի եկամտային ունակության գործակիցն է,

ԵՈՒ_i - i-րդ համայնքի եկամտային ունակությունն է,

Բ_i - i-րդ համայնքի բնակչության թիվն է,

ԵՈՒ_{ll} - բոլոր համայնքների եկամտային ունակության հանրագումարն է,

Բ_{ll} - բոլոր համայնքների բնակչության թվի հանրագումարն է (<< բնակչության թիվը):

Հոդված 10. Համայնքի ծախսային կարիքի կարգավորիչ գործակիցը

1. Համայնքի ծախսային կարիքի կարգավորիչ գործակիցը (այսուհետ ծախսային գործակից) տվյալ համայնքի պարտադիր լիազորությունների իրականացման ծախսերի վրա ազդեցություն ունեցող՝ սույն օրենքով սահմանված ծախսային գործոնների արժեքների հանրագումարն է:
2. Ծախսային գործակիցն ուղղակիորեն կապված է՝
 - 1) կիրառվող ծախսային գործոնների տեսակից և դրանց արժեքից,
 - 2) համայնքի ծախսային գործակցում յուրաքանչյուր ծախսային գործոնի տեսակարար կշռից (բաժնեմասից):
3. Համայնքների առանձնահատկություններից ելնելով՝ սույն օրենքում կիրառվում են ծախսային գործակցի վրա ազդեցություն ունեցող այնպիսի ծախսային գործոններ, որոնք հիմնականում ընդհանուր են և ուղղակիորեն ազդում են համայնքային լիազորությունների իրականացման ծախսերի վրա, և դրանց վերաբերյալ տվյալները չափելի, մատչելի և հավաստի են:
4. Համայնքի ծախսային գործակիցը հաշվարկվում է սույն օրենքով սահմանված հետևյալ ծախսային գործոններով և իրենց համապատասխան տեսակարար կշիռներով՝
 - 1) Մասշտաբի ծախսային գործոն՝ $\text{Կ}^{\text{ՄԳ}}$ - 30 տոկոս.
 - 2) Տրանսպորտային մատչելիության ծախսային գործոն՝ $\text{Կ}^{\text{ՏՄԳ}}$ - 20 տոկոս.
 - 3) Համայնքի բարձրադիրության ծախսային գործոն՝ $\text{Կ}^{\text{ԲԳ}}$ - 15 տոկոս.
 - 4) Համայնքի կազմում ընդգրկված բնակավայրերի քանակի ծախսային գործոն՝ $\text{Կ}^{\text{ԲԲԳ}}$ - 25 տոկոս.
 - 5) Բնակչության տարիքային կառուցվածքի ծախսային գործոն՝ $\text{Կ}^{\text{ԲՏԿԳ}}$ - 10 տոկոս:

Հոդված 11. Մասշտաբի ծախսային գործոնի հաշվարկման կարգը

1. Մասշտաբի ծախսային գործոնը համայնքի պարտադիր լիազորությունների իրականացման ծախսերի վրա համայնքի բնակչության թվաքանակի ազդեցությունն է:
2. Մասշտաբի ծախսային գործոնի արժեքը հաշվարկվում է ըստ համայնքի բնակչության թվաքանակի՝ համաձայն հետևյալ սանդղակի.

Բնակչության թվաքանակի միջակայք	ՄԳ _i
0-3500 բնակիչ	1.0
3501-5000 բնակիչ	2.8
5001-20000 բնակիչ	2.0
20001-150000 բնակիչ	1.5
150001-ից ավելի բնակիչ	1.0

որտեղ՝

ՄԳ_i - i-րդ համայնքի մասշտաբի ծախսային գործոնի արժեքն է:

Հոդված 12. Տրանսպորտային մատչելիության ծախսային գործոնի հաշվարկման կարգը

1. Տրանսպորտային մատչելիության ծախսային գործոնը համայնքի պարտադիր լիազորությունների իրականացման ծախսերի վրա նախկին շրջկենտրոնից, մարզկենտրոնից և Երևանից համայնքի հեռավորության ազդեցությունն է:
2. Տրանսպորտային մատչելիության ծախսային գործոնի արժեքը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$S\text{ՄԳ}_i = 1 + (0,1 \times \zeta_i^{\text{Մայր}} + 0,3 \times \zeta_i^{\text{Մարզ}} + 0,6 \times \zeta_i^{\text{Շրջ}}) / (0,1 \times \zeta_{\text{միջ}}^{\text{Մայր}} + 0,3 \times \zeta_{\text{միջ}}^{\text{Մարզ}} + 0,6 \times \zeta_{\text{միջ}}^{\text{Շրջ}}), \text{ որտեղ՝}$$

$S\text{ՄԳ}_i$ - i-րդ համայնքի տրանսպորտային մատչելիության ծախսային գործոնի արժեքն է,

$\zeta_i^{\text{Մայր}}$ - i-րդ համայնքի հեռավորությունն է մայրաքաղաքից,

$\zeta_i^{\text{Մարզ}}$ - i-րդ համայնքի հեռավորությունն է մարզկենտրոնից,

$\zeta_i^{\text{Շրջ}}$ - i-րդ համայնքի հեռավորությունն է նախկին շրջկենտրոնից,

$\zeta_{\text{միջ}}^{\text{Մայր}}$ - բոլոր համայնքների միջին հեռավորությունն է մայրաքաղաքից,

$$\zeta_{\text{միջ}}^{\text{Մայր}} = \sum_i \zeta_i^{\text{Մայր}} / \zeta_{\text{Թ}} \ll, \text{ որտեղ՝}$$

$\sum_i \zeta_i^{\text{Մայր}}$ - բոլոր համայնքների՝ մայրաքաղաքից ունեցած հեռավորությունների հանրագումարն է,

$\zeta_{\text{Թ}} \ll$ - համայնքների ընդհանուր թիվն է,

$\zeta_{\text{միջ}}^{\text{Մարզ}}$ - բոլոր համայնքների միջին հեռավորությունն է իրենց մարզկենտրոնից,

$$\zeta_{\text{միջ}}^{\text{Մարզ}} = \sum_i \zeta_i^{\text{Մարզ}} / \zeta_{\text{Թ}} \ll, \text{ որտեղ՝}$$

$\sum_i \zeta_i^{\text{Մարզ}}$ - բոլոր համայնքների՝ իրենց մարզի մարզկենտրոնից ունեցած հեռավորությունների հանրագումարն է,

$\zeta_{\text{միջ}}^{\text{Շրջ}}$ - բոլոր համայնքների միջին հեռավորությունն է իրենց նախկին շրջկենտրոնից,

$\sum_i \zeta_i^{c_{r2}} = \sum_i \zeta_i^{c_{r2}} / \zeta_{\theta} < 1$, որտեղ՝
 $\sum_i \zeta_i^{c_{r2}}$ - բոլոր համայնքների՝ իրենց նախկին շրջկենտրոնից ունեցած
 հեռավորությունների հանրագումարն է:

Հոդված 13. Համայնքի բարձրադիրության ծախսային գործոնի հաշվարկման կարգը

1. Համայնքի բարձրադիրության ծախսային գործոնը համայնքի պարտադիր լիազորությունների իրականացման ծախսերի վրա համայնքի բարձրադիրության ազդեցությունն է:
2. Համայնքի բարձրադիրության ծախսային գործոնի արժեքը հաշվարկվում է ըստ համայնքի բարձրադիրության նիշի, համաձայն հետևյալ սանդղակի.

Համայնքի բարձրադիրության նիշի միջակայք	ԲԳ _i
մինչև 1700մ	1,0
1700-2000մմ	1,1
2000մ -ից ավել	1,25

որտեղ,

ԲԳ_i - i-րդ համայնքի բարձրադիրության ծախսային գործոնի արժեքն է:

3. Համայնքի բարձրադիրության նիշի ցուցանիշը՝ համայնքի կենտրոն հանդիսացող բնակավայրում տեղական ինքնակառավարման մարմինների նստավայրի՝ ծովի մակերևույթից ունեցած բարձրությունն է:

Հոդված 14. Համայնքի կազմում ընդգրկված բնակավայրերի քանակի ծախսային գործոնի հաշվարկման կարգը

1. Համայնքի կազմում ընդգրկված բնակավայրերի քանակի ծախսային գործոնը համայնքի պարտադիր լիազորությունների իրականացման ծախսերի վրա համայնքի կազմում ընդգրկված բնակավայրերի քանակի ազդեցությունն է:
2. Համայնքի կազմում ընդգրկված բնակավայրերի քանակի ծախսային գործոնի արժեքը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$\mathbf{ԲԲԳ}_i = 1 + 0,2(\mathbf{ԲԹ}_i - 1)$, որտեղ՝

ԲԲԳ_i - i-րդ համայնքի կազմում ընդգրկված բնակավայրերի քանակի ծախսային գործոնի արժեքն է,

ԲԹ_i - i-րդ համայնքի կազմում ընդգրկված բնակավայրերի թիվն է:

Հոդված 15. Բնակչության տարիքային կառուցվածքի ծախսային գործոնի հաշվարկման կարգը

1. Բնակչության տարիքային կառուցվածքի ծախսային գործոնը համայնքի պարտադիր լիազորությունների իրականացման ծախսերի վրա համայնքի բնակչության տարիքային կառուցվածքի ազդեցությունն է:

2. Բնակչության տարիքային կառուցվածքի ծախսային գործոնի արժեքը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$ԲՏԿԳ_i = 1 + (P_i^b + P_i^o) / P_i) / (P_{<<}^b + P_{<<}^o) / P_{<<}), \text{ որտեղ՝}$$

$ԲՏԿԳ_i$ - i-րդ համայնքի բնակչության տարիքային կառուցվածքի գործակիցն է,

P_i^b - i-րդ համայնքի 0-16 տարեկան բնակչության թիվն է,

P_i^o - i-րդ համայնքի կենսաթոշակային տարիքի (63 տարեկանից բարձր) բնակչության թիվն է,

P_i - i-րդ համայնքի բնակչության թիվն է,

$P_{<<}^b$ - բոլոր համայնքների՝ 0-16 տարեկան բնակչության թվի հանրագումարն է,

$P_{<<}^o$ - բոլոր համայնքների՝ կենսաթոշակային տարիքի (63 տարեկանից բարձր) բնակչության թվի հանրագումարն է,

$P_{<<}$ - բոլոր համայնքների բնակչության թվի հանրագումարն է (<< բնակչության թիվը):

Հոդված 16. Համայնքի ծախսային գործակցի հաշվարկման բանաձևը

1. Համայնքի ծախսային գործակիցը հավասար է մասշտաբի, տրանսպորտային մատչելիության, համայնքի բարձրադիրության, համայնքի կազմում ընդգրկված բնակավայրերի քանակի, բնակչության տարիքային կառուցվածքի ծախսային գործոնների հանրագումարին՝ իրենց համապատասխան տեսակարար կշիռներով:
2. Համայնքի ծախսային գործակցի հաշվարկային արժեքը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$\text{ԾԿԳ}_i^{\text{հաշ.}} = \sum(Y^n \times \text{ԾԳ}_i^n), \text{ որտեղ՝}$$

$\text{ԾԿԳ}_i^{\text{հաշ.}}$ - i-րդ համայնքի ծախսային գործակցի հաշվարկային արժեքն է,

Y^n - n - րդ ծախսային գործոնի տեսակարար կշիռն է,

ԾԳ_i^n - i-րդ համայնքի n - րդ ծախսային գործոնի արժեքն է:

$$\text{ԾԿԳ}_i^{\text{հաշ.}} = Y^{\text{ՄԳ}} \times \text{ՄԳ}_i + Y^{\text{ՏՄԳ}} \times \text{ՏՄԳ}_i + Y^{\text{ԲԳ}} \times \text{ԲԳ}_i + Y^{\text{ԲԲԳ}} \times \text{ԲԲԳ}_i + Y^{\text{ԲՏԿԳ}} \times \text{ԲՏԿԳ}_i$$

$$\text{ԾԿԳ}_i^{\text{հաշ.}} = 0.3 \times \text{ՄԳ}_i + 0.2 \times \text{ՏՄԳ}_i + 0.15 \times \text{ԲԳ}_i + 0.25 \times \text{ԲԲԳ}_i + 0.1 \times \text{ԲՏԿԳ}_i$$

3. Համայնքի ծախսային գործակիցը համայնքի ծախսային գործակցի հաշվարկային արժեքի նորմավորված ցուցանիշն է: Համայնքի ծախսային գործակցի հաշվարկային արժեքը նորմավորվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$\text{ԾԿԳ}_i = \text{ԾԿԳ}_i^{\text{հաշ.}} / \text{ԾԿԳ}^{\text{միջին}}, \text{ որտեղ՝}$$

ԾԿԳ_i - i-րդ համայնքի ծախսային գործակցի նորմավորված ցուցանիշն է (համայնքի ծախսային գործակից),

$\text{ԾԿԳ}^{\text{միջին}}$ - բոլոր համայնքների ծախսային գործակիցների միջին կշռված ցուցանիշն է,

$$\text{ԾԿԳ}^{\text{միջին}} = \sum (\text{ԾԿԳ}_i^{\text{հաշ}} \times F_i) / F_{\ll}$$

Հոդված 17. Դոտացիաների հաշվարկների կատարումը և հատկացումը

1. Դոտացիաների հաշվարկման մեջ օգտագործվող՝ համայնքներին վերաբերող տվյալների աղբյուրներն են՝
 - 1) ծախսային գործակիցների տվյալների համար՝ ՀՀ ոստիկանությունը, ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարությունը, ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության սոցիալական ապահովության պետական ծառայությունը, ՀՀ մարզպետարանները և ՀՀ համայնքները,
 - 2) եկամտային ունակության տվյալների համար՝ համայնքներն ու պետական հարկային ծառայությունը՝ յուրաքանչյուրն իր մասով:
2. Համայնքներին հատկացվող դոտացիաների գումարները հաստատվում են յուրաքանչյուր տարվա «Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի մասին» ՀՀ օրենքով:
3. Պետական լիազորած մարմինը բյուջետային օրենսդրությամբ սահմանված ժամկետներում իր պաշտոնական վեբ-կայքում հրապարակում և տարածքային կառավարման մարմինների միջոցով տեղական ինքնակառավարման մարմիններին տրամադրում է պետական մարմինների կողմից հաշվառվող՝ դոտացիաների գումարների հաշվարկներում կիրառված ելակետային տվյալների ցուցանիշները:
4. Դոտացիաների գումարների հաշվարկման համար անհրաժեշտ ելակետային տվյալները պետական լիազորած մարմին ներկայացման, դոտացիաների հաշվարկման և հատկացման բնագավառում պետության և համայնքների միջև առաջացող, սույն օրենքով չկարգավորված հարաբերությունները կանոնակարգվում են Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային օրենսդրությամբ:
5. Տեղական ինքնակառավարման մարմիններն իրենց համայնքներին հատկացված դոտացիայի գումարի չափը և հաշվարկներում օգտագործվող ելակետային տվյալների իսկությունը կարող են վիճարկել Հայաստանի պետական լիազորած մարմնում և (կամ) դատարանում:
6. Համայնքներին դոտացիաները հատկացվում են հավասար չափաբաժիններով յուրաքանչյուր ամսվա վերջում, պետական ֆինանսների բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազորած պետական կառավարման մարմնի կողմից՝ յուրաքանչյուր համայնքի համար բացված գանձապետական հաշվի միջոցով:

Հոդված 18. Անցումային և եզրափակիչ դրույթներ

1. Սույն օրենքի 6-րդ հոդվածն ուժի մեջ է մտնում և կիրառվում դոտացիաների՝ 2020 թվականի գումարները հաշվարկելու պահից սկսած:
2. 2017, 2018 և 2019 թվականներին «ա» մասով յուրաքանչյուր համայնքին դոտացիաները հատկացվում են՝
 - 1) Տվյալ համայնքին 2016 թվականին տրամադրված դոտացիաների փաստացի գումարի չափով (առանց Հայաստանի Հանրապետության օրենքների կիրարկման արդյունքում համայնքների բյուջեների եկամուտների կորուստների փոխհատուցման գումարի):

2) 2016-2019 թվականներին ձևավորված բազմաբնակավայր համայնքների «բ» գործոնով նախատեսվող դոտացիայի գումարը հավասար է 2016 թվականի դրությամբ վերջիններիս կազմում ընդգրկված նախկին համայնքների դոտացիաների (առանց Հայաստանի Հանրապետության օրենքների կիրարկման արդյունքում համայնքների բյուջեների եկամուտների կորուստների փոխհատուցման գումարի) հանրագումարին:

3. 2017, 2018 և 2019 թվականների համար «ա» մասով հատկացվող դոտացիաների ընդհանուր գումարը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

$$Դ^u = Դ^{2016 \text{ փաստացի}}, \text{ որտեղ՝}$$

$Դ^u$ - «ա» մասով հատկացվող դոտացիաների ընդհանուր գումարն է.

$Դ^{2016 \text{ փաստացի}}$ - 2016 թվականին համայնքների փաստացի հատկացված դոտացիաների (առանց Հայաստանի Հանրապետության օրենքների կիրարկման արդյունքում համայնքների բյուջեների եկամուտների կորուստների փոխհատուցման գումարի) ընդհանուր գումարն է:

4. 2017, 2018 և 2019 թվականների համար “բ” մասով հատկացվող համահարթեցման դոտացիաների գումարը հաշվարկելիս համայնքի եկամտային ունակության գործակցի հաշվարկում չի ներառվում “ա” մասով հատկացվող դոտացիաների գումարը: 2017, 2018 և 2019 թվականների համար համայնքի եկամտային ունակությունը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$ԵՈՒ_i = ՀՀ_i + ԳՀ_i + ՄՀ_i + ՊՏ_i, \text{ որտեղ՝}$$

$ՀՀ_i$ - i-րդ համայնքի հողի հարկի գումարն է,

$ԳՀ_i$ - i-րդ համայնքի գույքահարկի գումարն է,

$ՄՀ_i$ - i-րդ համայնքի մասհանվող հարկերն են,

$ՊՏ_i$ - i-րդ համայնքի պետական տուրքերն են

5. Անկախ սույն օրենքով սահմանված դոտացիայի հաշվարկման կարգից՝ 2017 թ. և հաջորդ տարիներին համայնքներին հատկացվող համահարթեցման դոտացիաները հաշվարկվում և հատկացվում են ոչ պակաս, քան 2016թ փաստացի հատկացված դոտացիաները (առանց Հայաստանի Հանրապետության օրենքների կիրարկման արդյունքում համայնքների բյուջեների եկամուտների կորուստների փոխհատուցման գումարի):

6. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում՝ հրապարակմանը հաջորդող 10-րդ օրվանից.

7. Ուժը կորցրած ճանաչել 1998 թվականի նոյեմբերի 24-ին ընդունված «Ֆինանսական համահարթեցման մասին» ՀՀ օրենքը (ՀՕ-262):

ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄ

«ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱՀԱՐԹԵՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ

1. Ընթացիկ իրավիճակը և իրավական ակտի ընդունման անհրաժեշտությունը

Ֆինանսական համահարթեցման համակարգը գործում է 1998 թվականից, պետական բյուջեյից համայնքային բյուջեներին համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաների հարաբերականորեն փոքր մասը բաշխվում է ըստ մեկ շնչին ընկնող եկամտային ունակությունների, իսկ մեծ մասը՝ ըստ բնակչության: Տեղական ինքնակառավարման մարմինները նոր էին կազմավորվել, նրանց բյուջեների եկամտային մասերը փոքր էին, և հաճախ դժվար հաշվառելի: Հետևաբար ֆինանսական կարողությունների համահարթեցման առավել բազմազոր ձևեր մեխանիզմներ կիրառելը նպատակահարմար ու նաև հնարավոր չէր: Ներկայումս իրավիճակը փոխվել է, ինչով և պայմանավորված է ֆինանսական համահարթեցման նոր օրենքի ընդունման անհրաժեշտությունը:

Ֆինանսական համահարթեցումը պետության բյուջետային քաղաքականության կարևորագույն գործառույթներից մեկն է՝ «Ֆինանսական համահարթեցման մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով ֆինանսական թույլ կարողություններ ունեցող համայնքներին կառավարության կողմից տրամադրվում են ֆինանսական միջոցներ, որոնք համայնքը ծախսում է օրենքով իրեն վերապահված լիազորությունների իրականացման նպատակով:

Դոտացիաների բաշխումն, ըստ համայնքների, իրականացվում է օրենքով սահմանված հետևյալ կարգով՝ նախօրոք համայնքները տարանջատելով 2 խմբի՝

ա / 300 և պակաս բնակչություն ունեցողներ,

բ / 300-ից ավելի բնակչություն ունեցողներ:

Գործող համակարգի առավելությունները՝

Սույն բանաձևով դոտացիայի բաշխումը պարզ մեխանիզմ է, որն ապահովում է դոտացիայի բաշխման որոշակիությունը և թափանցիկությունը: Մինչև 300 բնակիչ ունեցող համայնքները ստանում են պետական բյուջեյով ամեն տարի սահմանվող հաստատուն գումար (3.5 մլն դրամ), դրանից պակաս դոտացիաները լրացվում են մինչև այդ գումարը:

Գործող համակարգի թերությունները՝

1. Շատ ընդհանրացված ձևով հաշվի առնելով համայնքների ֆինանսական կարողությունը՝ հաշվի չեն առնվում նրանց ֆինանսական կարիքները և դրանց տարբերությունները:

2. Բանաձևի մեջ ներառված չեն համայնքների իրական պահաջներն արտացոլող քաղաքաբանասերը և ծախսային յուրահատկությունները:
3. Անկախ կարիքավորության աստիճանից՝ դոտացիա են ստանում բոլոր համայնքները (օրինակ Երևան քաղաքը ստանում է 13 մլրդ դրամ կամ ընդհանուր դոտացիայի մոտավորապես 28,4%-ը):

2. Տվյալ բնագավառում իրականացվող քաղաքականությունը

Տվյալ բնագավառում իրականացվող քաղաքականությունն ուղղված է համայնքների ֆինանսական համահարթեցմանը և համաչափ սոցիալ-տնտեսական զարգացմանը:

3. Նախագծի մշակման գործընթացում ներգրավված ինստիտուտները և անձինք

«Ն» տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարություն, Հայաստանի ֆինանսիստների միավորում:

4. Ակնկալվող արդյունք

Ելնելով Հայաստանի տեղական ինքնակառավարման առանձնահատկություններից և հաշվի առնելով ֆինանսական համահարթեցման նախորդ տարիների փորձը՝ առաջարկվող ֆինանսական համահարթեցման նոր համակարգը կառուցվելու է մի քանի հիմնարար սկզբունքների հիման վրա՝

- համահարթեցման սկզբունքով համայնքներին հատկացվող դոտացիաների հաշվարկման համար հիմք ընդունել համայնքի հաշվարկային եկամտային ունակությունների և համայնքների պարտադիր լիազորությունների իրականացման համար անհրաժեշտ ծախսային կարիքները,
- եկամտային ունակության հաշվարկման համար հիմք է հանդիսանում համայնքի բնակչության մեկ շնչին ընկնող հողի հարկի և գույքահարկի (նաև ավտոմեքենաների հարկ) հաշվարկային ցուցանիշը, համայնքի բնակչության մեկ շնչին ընկնող մասհանվող եկամուտների (եկամտահարկ, շահութահարկ՝ եթե մասհանում կնախատեսվի այդ տարվա բյուջեյով) և պետական տուրքի փաստացի մակարդակը:
- ծախսային կարիքի հաշվարկման համար հիմք են ընդունում այն գործոնները (ծախսային չափորոշիչներ), որոնք էականորեն ազդում են համայնքի կողմից իրականացվող ծառայությունների (պարտադիր լիազորություններ) իրականացման համար անհրաժեշտ ծախսերի վրա, իսկ դրանց վերաբերյալ տեղեկատվությունը չափելի է, մատչելի և

հավաստի:

Ծախսային կարիքների կարգավորիչ գործակիցը հաշվարկվում է՝ հիմք ընդունելով ծախսային գործակիցների ցուցանիշները և ընդհանուրի մեջ տվյալ գործակցի տեսակարար կշիռը:

Օրենքի նախագծում օգտագործվող տեղեկատվությունը պայմանականորեն կարելի է բաժանել երկու մասի՝

- ✓ ընթացիկ տեղեկատվություն՝ յուրաքանչյուր տարվա հաշվարկների համար օգտագործվող,
- ✓ թարմացվող տեղեկատվություն՝ որոշ ժամանակահատվածի համար հաստատուն:

Ընթացիկ տեղեկատվությունը կոնկրետ համայնքի հետ կապված տեղեկություններ են որոնք անհրաժեշտ են այդ համայնքին հասանելիք դոտացիայի չափի հաշվարկման համար և որոշակի ազդեցություն ունեն մնացած համայնքների դոտացիաների չափերի վրա: Այդ տեղեկատվության մի մասը ներկայումս գործող օրենքի պայմաններում նույնպես օգտագործվում է:

- Համայնքի բնակչության թիվ՝

համայնքի բնակչության թիվը տվյալ համայնքի տարածքում հաշվառված բնակչության թիվն է՝ հաշվարկվող տարվան նախորդող տարվա տարեսկզբի դրությամբ:

- Հողի հարկի և գույքահարկի հաշվարկային գումարի ցուցանիշ՝

համայնքի հողի հարկի և գույքահարկի հաշվարկային գումարի ցուցանիշները յուրաքանչյուր համայնքի գծով ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հաշվարկված՝ այդ համայնքի բյուջե հաշվարկվող տարվան նախորդող երկրորդ տարում վճարման ենթակա հողի հարկի և գույքահարկի տարեկան գումարներն են:

Նոր պահանջվող տեղեկատվություն.

1. Պետական տուրքերի հաշվարկային գումարի ցուցանիշ՝ հաշվարկվող տարվան նախորդող երկրորդ տարվա փաստացի ցուցանիշ:
2. Համայնքի կենտրոնի հեռավորությունը մարզկենտրոնից, նախկին շրջկենտրոնից և մայրաքաղաքից:
3. Համայնքի բարձրությունը ծովի մակերևույթից՝ համայնքի կենտրոնի բարձրությունն է ծովի մակերևույթից:
4. Համայնքի 0-16 տարեկան և կենսաթոշակային տարիքի բնակչության թիվ՝ համայնքի 0-16 տարեկան և կենսաթոշակային տարիքի բնակչության թիվն է

տվյալ համայնքի տարածքում, հաշվարկվող տարվան նախորդող տարվա տարեսկզբի դրությամբ՝ հաշվառված բնակչության թվի մեջ:

5. Համայնքի կազմում ընդգրկված բնակավայրերի թիվ՝

- քանի որ ՀՀ –ում կան փոքրաթիվ բնակչությամբ շատ համայնքներ, որոնք նույնիսկ մեկ շնչին ընկնող բյուջետային ապահովության բարձր մակարդակի պայմաններում չունեն բավարար ֆինանսական միջոցներ՝ պարտադիր լիազորությունների կատարման համար, անհրաժեշտ է այդ համայնքներին համահարթեցման դոտացիաների կազմում նախատեսել ֆինանսական ուղղակի համալրման գումարներ.
- համահարթեցման սկզբունքով համայնքներին հատկացվող միջոցները համարվում են համայնքի բյուջեի եկամուտ, տնօրինվում են համայնքի կողմից ինքնուրույն և չեն կարող ենթադրել որևէ կոնկրետ ծախսի իրականացում.
- յուրաքանչյուր տարվա համահարթեցման սկզբունքով համայնքներին տրամադրվող դոտացիաների հաշվարկն իրականացնելու համար հիմք են ընդունվում հաշվարկվող տարուն նախորդող երկրորդ տարվա համապատասխան ցուցանիշները.
- համայնքներին հասանելիք համահարթեցման միջոցները համայնքների բյուջեներին պետք է հատկացվեն ամիսը մեկ անգամ՝ հավասար չափաբաժիններով:

Հաշվի առնելով.

- Տեղական ինքնակառավարման եվրոպական խարտիայի սկզբունքը՝ այն է, որ համայնքներին համահարթեցման սկզբունքով հատկացվող դոտացիաները չպետք է ավելի պակաս լինեն քան նախորդ տարում հատկացված միջոցները, ինչպես նաև այն, որ համայնքերի համար պետք է կանխատեսելի և հասկանալի լինի համահարթեցման սկզբունքով հատկացվող ֆինանսական միջոցների չափաքանակները և տրամադրման կարգը,
- Որ տնտեսական աճի կանխատեսվող տեմպերին համապատասխան ավելի նվազ կլինեն պետական բյուջեից հատկացվող համահարթեցման դոտացիաների աճի ծավալները (նախկին տարիներին շուրջ 4.0 մլրդ դրամ աճի փոխարեն առաջիկա տարիների աճի կանխատեսումը շուրջ 1.0 մլրդ դրամ է), ինչը իրատեսական չի դարձնում այդ աճի հաշվին վերը նշված

համայնքներում նոր օրենքով նախատեսված կարգով, ինչպես նաև բնակչության ռեգիստրի տվյալներով հաշվարկելով պայմանավորված որոշակի խումբ համայնքներում դոտացիաների նվազումը չեզոքացնելը.

- Միասնական հարկի ներդրումը, ինչը նույնպես, ընդհանուր առմամբ ազդելու է ելակետային տվյալների վրա, բարձրացնելու է եկամտային ունակությունը, հետևաբար փոփոխելու է նաև դոտացիաների ծավալը,

Նախագծում առաջարկվում են հետևյալ անցումային դրույթները՝

1. Նոր օրենքի նախագծի ամբողջ ծավալով (բնակչությունը՝ ռեգիստրի տվյալներ, համահարթեցման նոր օրենք) ուժի մեջ մտնելու ժամկետ սահմանել 2019 թվականի հունվարի 1-ը, 2019 թվականի բյուջետային տարվա համար ֆինանսական համահարթեցման դոտացիաների հաշվարկների կատարման մասով, իսկ ֆինանսական համահարթեցման դոտացիաների հատկացման մասով 2020 թվականի հունվարի 1-ից:

2. Սահմանել, որ 2017, 2018 և 2019 թվականների յուրաքանչյուր համայնքի դոտացիաների հաշվարկի համար, որպես բազային անփոփոխելի գումարը համարվելու է 2016թ. հատկացված դոտացիան և 2017, 2018 և 2019 թվականների դոտացիայի ընդհանուր գումարի՝ 2016 թվականի դոտացիայի ընդհանուր գումարի նկատմամբ հավելաճի բաշխման արդյունքում համապատասխան համայնքին հատկացված դոտացիայի հանրագումարը: Ընդ որում 2017, 2018 և 2019 թվականների համար դոտացիաների հաշվարկը կիրականացվի, նախագծի «Բ» գործոնով:

Խոշորացված համայնքների 2016թ. դոտացիան հավասարեցվում է այդ համայնքի կազմի մեջ մտնող համայնքների 2016թ. դոտացիաների հանրագումարին, եթե հաշվարկված դոտացիայի գումարը ավելի պակաս է քան նախկին համայնքների դոտացիաների հանրագումարը:

Եզրակացություն

«Ֆինանսական համահարթեցման մասին» և «Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերի փաթեթի վերաբերյալ առողջապահության բնագավառում կարգավորման ազդեցության գնահատման

«Ֆինանսական համահարթեցման մասին» և «Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերի փաթեթի ընդունումը առողջապահության բնագավառի վրա ազդեցություն չի ունենա:

Եզրակացություն

«Ֆինանսական համահարթեցման մասին» և «Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերի փաթեթի վերաբերյալ սոցիալական պաշտպանության ոլորտում կարգավորման ազդեցության գնահատման

«Ֆինանսական համահարթեցման մասին» և «Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերի փաթեթի (այսուհետ՝ նախագծերի փաթեթի) սոցիալական պաշտպանության ոլորտում կարգավորման ազդեցության գնահատումը կատարվել է «Իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 27.1 հոդվածի և ՀՀ Կառավարության 2010 թվականի հունվարի 14-ի թիվ 18-Ն որոշման համաձայն:

Նախագծերի փաթեթի սոցիալական պաշտպանության ոլորտում կարգավորման ազդեցության գնահատումը կատարվել է սոցիալական պաշտպանության ոլորտի և դրա առանձին ենթաոլորտների իրավիճակի բնութագրիչների և դրանց ինդիկատորների հիման վրա:

Նախագծերի փաթեթը՝

ա) ռազմավարական կարգավորման ազդեցության տեսանկյունից ունի **չեզոք ազդեցություն**.

բ) շահառուների վրա կարգավորման ազդեցության տեսանկյունից ունի **չեզոք ազդեցություն**:

Եզրակացություն

«Ֆինանսական համահարթեցման մասին» և «Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերի փաթեթի վերաբերյալ բնապահպանության բնագավառում կարգավորման ազդեցության գնահատման

1. «Ֆինանսական համահարթեցման մասին» և «Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերի փաթեթի (այսուհետ՝ նախագծերի փաթեթի) ընդունման արդյունքում շրջակա միջավայրի օբյեկտների՝ մթնոլորտի, հողի, ջրային ռեսուրսների, ընդերքի, բուսական և կենդանական աշխարհի, հատուկ պահպանվող տարածքների վրա բացասական հետևանքներ չեն առաջանա:

2. Նախագծերի փաթեթի չընդունման դեպքում շրջակա միջավայրի օբյեկտների վրա բացասական հետևանքներ չեն առաջանա:

3. Նախագծերի փաթեթը բնապահպանության ոլորտին չի առնչվում, այդ ոլորտը կանոնակարգող իրավական ակտերով ամրագրված սկզբունքներին և պահանջներին չի հակասում:

Օրենքների կիրարկման արդյունքում բնապահպանության բնագավառում կանխատեսվող հետևանքների գնահատման և վարվող քաղաքականության համեմատական վիճակագրական վերլուծություններ կատարելու անհրաժեշտությունը բացակայում է:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Ֆինանսական համահարթեցման մասին» և «Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերի փաթեթի մրցակցության բնագավառում կարգավորման ազդեցության գնահատման

«Ֆինանսական համահարթեցման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծով (այսուհետ՝ Նախագիծ) նախատեսվում է ամրագրել ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքները և կարգավորել համայնքների բյուջեներին ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաների հաշվարկման և հատկացման կարգերը:

«Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծով (այսուհետ՝ Նախագիծ) առաջարկվում են փոփոխություններ, ըստ որի տեղական ինքնակառավարման մարմիններին տրամադրում է վերջիններիս համար պարտադիր բնույթ կրող մեթոդական ցուցումներ՝ առանձին համայնքների ֆինանսական համահարթեցման դոտացիաների գումարների հաշվարկման համար, ինչպես նաև տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից հաշվառվող ելակետային տվյալների կազմի, դրանց հաշվարկման և ներկայացման կարգի ու ժամկետների մասին: Ելնելով ՀՀ տեղական ինքնակառավարման առանձնահատկություններից և հաշվի առնելով ֆինանսական համահարթեցման նախորդ տարիների փորձը՝ առաջարկվող ֆինանսական համահարթեցման նոր համակարգում դոտացիաների գումարները հաշվարկելու համար պետական լիազորված մարմին կհանդիսանա տարածքային կառավարման և զարգացման բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազորված պետական կառավարման մարմինը՝ ՀՀ տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարությունը:

Նախագծերի փաթեթով կարգավորվող շրջանակները չեն առնչվում որևէ առանձին ապրանքային շուկայի հետ, ուստի և Նախագծերի փաթեթի ընդունմամբ որևէ առանձին ապրանքային շուկայում մրցակցային դաշտի վրա ազդեցություն չի կարող:

Հիմք ընդունելով նախնական փուլի արդյունքները՝ կարգավորման ազդեցության գնահատման աշխատանքները դադարեցվել են՝ արձանագրելով Նախագծերի փաթեթի ընդունմամբ մրցակցության միջավայրի վրա ազդեցություն չհայտնաբերվելու եզրակացություն:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Ֆինանսական համահարթեցման մասին» և «Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերի փաթեթի տնտեսական, այդ թվում՝ փոքր և միջին ձեռնարկատիրության բնագավառում կարգավորման ազդեցության գնահատման

«Ֆինանսական համահարթեցման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի գործարար և ներդրումային միջավայրի վրա կարգավորման ազդեցության գնահատման նպատակով իրականացվել են նախնական դիտարկումներ:

Գնահատման նախնական փուլում պարզ է դարձել, որ *Նախագծով նախատեսվում է ամրագրել ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքները և կարգավորել համայնքների բյուջեներին ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաների հաշվարկման և հատկացման կարգերը:*

«Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի գործարար և ներդրումային միջավայրի վրա կարգավորման ազդեցության գնահատման նպատակով իրականացվել են նախնական դիտարկումներ:

Գնահատման նախնական փուլում պարզ է դարձել, որ *Նախագծով նախատեսվում է որպես ֆինանսական համահարթեցման համակարգում դոտացիաների գումարները հաշվարկող լիազորված մարմին սահմանել ՀՀ տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարությունը՝ ՀՀ ֆինանսների նախարարության փոխարեն:*

Նախագծերի փաթեթի ընդունման և դրա կիրարկման արդյունքում գործարար և ներդրումային միջավայրի վրա նախատեսվում է **չեզոք ազդեցություն:**

Եզրակացություն

«Ֆինանսական համահարթեցման մասին» և «Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերի փաթեթի բյուջետային բնագավառում կարգավորման ազդեցության գնահատման վերաբերյալ

«Ֆինանսական համահարթեցման մասին» և «Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերի փաթեթի (այսուհետ՝ նախագծերի փաթեթի) ընդունումը ՀՀ պետական բյուջեի եկամուտների և ծախսերի փոփոխման և ՀՀ համայնքների բյուջեների եկամուտների և ծախսերի նվազեցման չի հանգեցնում:

Եզրակացություն

«Ֆինանսական համահարթեցման մասին» և «Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերի փաթեթի վերաբերյալ հակակոռուպցիոն բնագավառում կարգավորման ազդեցության գնահատման վերաբերյալ

«Ֆինանսական համահարթեցման մասին» և «Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերի փաթեթը (այսուհետ՝ նախագծերի փաթեթ) իր մեջ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2009 թվականի հոկտեմբերի 22-ի «Նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի հակակոռուպցիոն բնագավառում կարգավորման ազդեցության գնահատման իրականացման կարգը հաստատելու մասին» թիվ 1205-Ն որոշմամբ հաստատված Կարգի 9-րդ կետով նախատեսված որևէ կոռուպցիոն գործոն չի պարունակում: